

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Szt.-István-tér 11.

Kiadó: ifj. **Wagner Antal**
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:

Dr. Szirmai Vidor

Főszerkesztő:

Dr. Rajk Aladár
ország. képvis.

Főmunkatárs:

Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:

Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.

A gazdasági önállóságért.

Rövidesen, pár nap múlva megkezdődnek a képviselőház tanácskozásai és az elég hosszú nyári szünet után már is szállingóznak a fővárosba a parlament tagjai. Pár nap óta a heteken át üres klubhelyiségekben már összeverődnek esténként kisebb társaságok és a szokott találkozási helyeken, vacsora fölött is eszmecsere folyik arról, mi lesz a Ház első munkarendje és milyen események várhatók, minő mozgalmak és kavargások következnek.

Mert annyi bizonyos, simán és nyugodtan nem folyhatnak a képviselőházban a bevezető munkanapok. Hiszen a fontos kérdések mind úgy terjesztettek elő, hogy a kormány kihívja maga ellen és hívei ellen a legélesebb oppozíciót. Ami nyilvánosságra került eddig a Tisza István Geszten kifőzött és az időközi két minisztertanácson bejelentett szándékairól, mind olyan, hogy küzdelemre fogja szólítani az ellenzékét és elsősorban a függetlenségi- és 48-as pártot.

Mégis erről, a mi pártunkról terjesztik

irányzatosan és alaptalanul a közjogi alapon álló ellenzéki csoportok sajtóorganumai, hogy az ismét a leszerelés álláspontján van. Vagy hát, hogy nem szervezkedik már eleve a rendkívüli eszközök használatára és nem mondja ki idő előtt és elméletileg, minden, bármily alkalmas vagy alkalmatlan eshetőségre az obstrukciót.

Mondanunk sem kell, hogy ez az agyarkodás a pártunk ellen igen nevetséges és együgyű. Hiszen minden komolyságát elveszítene az a tekintélyes ellenzék, ha be nem várva a kormány előterjesztéseit, javaslatait és terveit, előre proklamálná a kérlelhetetlen hangot, melyet különben is fölösleges minden ülészek előtt újból kihirdetnie. Hiszen szóbanlevő dolog, bennfoglaltatik a függetlenségi programban, hogy ez a párt elvi alapon és a legnagyobb nyomatékkal állást foglal minden közösügyes intézménnyel és minden oly kormánytervvel szemben, mely a nemzet és a nép érdekeit sérti.

Még nevetségesebb aztán, hogy a mig a közösügyes alapon álló ellenzéki

csoportok egyfelől vádaskodnak és okvetetlenkednek, másfelől az összes ellenzéki pártok koalíciójáról beszélnek és ebbe minket is beleinvitálnak. Hát természetes dolog, hogy ha a kormánynak a nemzet érdekei ellen irányzott terveit kell meg akadályozni, erre a függetlenségi párt készséggel összeműködik még a neki különben nem rokonszenves csoportokkal is. De testvéri harcba ez a radikális, demokrata és liberális párt nem áll sem a klerikális hajlamu néppárttal, sem akármelyik oly ad hoc ellenzéki társasággal, mely elvileg és általában a hatvanhetes nemzetrontó kiegyezésre esküszik.

Vagy lehet-e a függetlenségi pártnak együtt haladnia azokkal, kik csak most is az Ausztriával való vám- és kereskedelmi szövetség minden áron való megkötésének szükségét hirdetik. Még azon az áron is, hogy ezt a végzetes szövetséget az osztrák kormány hatalmi szóval, az abszolutizmus elvei szerint erőszakolja ki.

Magától érthető, hogy a függetlenségi párt nemcsak a vámközösség ezen for-

TÁRCA.

Az aradi vérnep.

Maros partján, emelvényen
Áll a magyar király sátra;
Fellegtelen tiszta égbolt
Moso'yog le szendén rája.

Fölötte a háromszinű
Magyar zászló vígan szárnyal,
Pajkos szellő lágy fuvalma
Hej, enyeleg a bojttjával!

Diszöltönyű zászlós urak
S a nemesség színe-java
Sátor előtt jeles számban
Állnak készen hódolatra.

S im a sátor aranyrojtos
Függönyei ketté válnak,
Utat nyitva a dicsően
Tündöklő napsugárnak.

Felhangzik most az örömjaj
S a hő ajkak rivalgása,

S előtödul, ki mozoghat,
Hogy a magyar királyt lássa.

Bársony trónon ül vak Béla,
Mindent hall, de mitse láthat,
Arca, mintha vidám volna,
De ajkán a mosoly bágyadt.

S im megszólal szép hitvese,
Ilonának fölcse hangja,
Hogy a távol álló köznép
Szinte tisztán meghallhatja.

»Országnagyok, hű vitézek!
Tekintsetek a királyra.
Milyen ifju, deli alak!
S férfiagnak mégis árnya.«

»Ki a honnak dicsőségét
Ragyogtatni vón' hivatva:
Mogorván ül cifra trónján,
Sivár, borus gondolatja.«

»Ki népének boldogító,
Legszeretőbb atya volna:
Szívében a pokol kinját
Minden gyötrelmivel hordja.«

»Tekintsetek a királyra,
E szánandó bús alakra,
Mások büne, mint zord felhő,
Bús-sötéten borong rajta.«

Mintha az ég mennydörögne,
Mintha zugna tenger-árja:
Olyan szörnyű zúgás támad
A királyné panaszára.

A híveknek nagy csoportján
Erőt vesz a szilaj harag,
Arcuk lángol és szemeik
Szórnak izzó sugarakat.

A hüvelyükből kivillannak
Az éles, a fényes kardok,
S telzúg százak ajakáról:
»Orvgyilkosok ma meghaltok!«

S hallik kardok csattogása,
S a haldoklók bús nyögése . . .
S magyar vér foly, testvér vére
A hazának szent földjére.

Joachim Ágoston.

mája ellen küzd a végsőig, de küzd egyáltalán a vám- és kereskedelmi szövetség megújítása ellen. — Küzd tárgyi okokból. Azért, mert ez a megújítás közgazdasági érdekeink ellen való és mert a gazdasági önállóság nélkül Magyarország sohasem lesz gazdag és független.

Soha kedvezőbb viszonyok nem voltak a függetlenségi párt törekvésének, az önnálló vámterületnek megvalósítására, mint most, mikor, ime bebizonyul, hogy a két állam közt a szövetség lehetetlen, mert teljes két esztendő óta nem tudták megújítani. — Örültség az, ha olyan megállapodást erőltetünk, a melyet tíz év tartamára 1897-ben kellett volna meghosszabítani, de amelynek föltételeire a két állam kormánya hét év alatt nem tudott megegyezni. Nyilvánvaló ebből, hogy ilyen szövetségben nem biztosítható mind a két fél érdeke és hogy át kell térni a becsületes kereskedelmi szerződés egyedül lehetséges megoldására.

A vámsorompók fölállításával ezt akarja a függetlenségi párt. Aki tehát velünk együtt az ország vitális érdekeiért akar harcolni, ebben csatlakozhatik a táborunkhoz és tapasztalni fogja, hogy Magyarország gazdasági önállóságáért törhetlenül folytatjuk a küzdelmet a teljes győzelem bizonyosságával.

Baja város 1905-iki költségelőirányzata.

I. A számvevő jelentése.

A házi-, kövezési-, nyugdíj-, valamint a szegényházi pénztárak 1905. évre szerkesztett költségelőirányzatát az 1886. évi XXI. t.-c. 16. §-a alapján az alábbi jelentéssel terjeszti be a főszámvevő.

Bevétel.

Eltérés, illetve kevesebb jövedelem a házipénztár bevételi I. cím 12. rovatánál 774 kor., ezen jövedelem csökkenés onnan van, hogy a Vojnits-féle ház iskola építkezés folytán le fog bontatni, s így e címen mi jövedelem sem volt előirányozható.

Birtokváltási díjak című bevételi 25. rovatnál a 3 évi átlag alapján előirányzott összeg 744 koronával nagyobb. A házipénztári törzsvagyon című bevételi 28. rovatnál a jövedelem 335 korona 82 fillérrel apadt, mivel a tekintetes törvényhatósági bizottsági közgyűlés 15082. kig. 1903. 281/közgy. sz. intézkedése folytán az alsó- és felsővárosi úgynevezett kis-kaszárnyák és az alsóvárosi volt katonai kórház vételára címén befolyó 13944 kor. tőkénk kamata 1905. évi január 1-től kezdve a tőkéhez csatolatni határozatott.

Dunai védművek fentartási költségeinek megtérítése című 46. rovat alatt a jövedelem a város közönsége részére a 12205/kig. 1904. számú határozat szerint pótlólag megállapított 260 korona 60 fillér adóvisszatérítéssel nagyobb. A párbér című 55. rovatnál a 3 évi átlag alapján előirányzott jövedelem 442 kor. 50 fillérrel kisebb.

Kiadás.

Örmester, hajdúk, kézbesítők és mindensek fizetése című 3. rovatnál a kiadás 740 koronával egy második lovashajdú állás szervezésével magasabb, míg a városi épületek fentartása című 7. rovatnál a kiadás a tiszt mérnök javaslata szerint 1106 korona 27 fillérrel alacsonyabb.

Sétányokon, utcákon és tereken levő fák, bokrok stb. fentartása című 19. rovatnál a

szükséglet 1048 korona 09 fillérrel nagyobb és pedig azért, mivel a 3 évi átlag alapján a napszámokra előirányzott összeg az előző évnél nagyobb, részben pedig azért, mivel a városi Tanács 18245. kig. 1903. számú határozata alapján a nagykaszánya, illetve Czirfusz Ferencz-utcában levő térség rendezésére 752 korona és a legelők befásítására a 14928. kig. 1904. számú tanácsi határozat folytán 100 korona irányoztatott elő.

Rendőrök s állami csendőrök fizetése stb. című 22. rovatnál a szükséglet 7260 korona 54. fillérrel nagyobb, ezen magasabb előirányzati összeg részbeni fedezetére megtérül bevételi 51. rovat alatt csendőrségi laktanya és örmesteri lakásbér fejében a kincstár által fizetett 4736 korona, lesz tehát valóságos több kiadás ezen rovatnál 2524 kor. 54 fillér.

Rendőség ruházata című 23. rovatnál a rendőri létszám apasztása folytán a szükséglet 1168 kor. 60 fillérrel kevesebb, a városi tűzoltók című rovatnál 320 korona 58 fill.-el azért kevesebb a szükséglet, mivel a szent-Ferencz-rendiek templomtornya, mely tűzoltói célokra is használtatik, a folyó évben a város közönsége által alaposan tataroztatván az e címen felmerülhető szükséglet fedezésére az előirányzott összeg elégséges leend.

Polgári iskolai személyi kiadások című 30. rovatnál a szükséglet 3012 koronával — fizetésemelés folytán — nagyobb.

Népiskolák személyi kiadásainál 35. rovat alatt a szükséglet korpótlékok és az alsóvárosi gazdasági ismétlő iskola kiadásaira felvett magasabb összeg folytán 424 korona 39 fillérrel több. E helyütt meg kell érintenem, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium 1904. és 1905. évre 15 néptanító korpótléka címén 3000 koronát utalványozott, mely összeg bevételre 51. rovat alatt előirányoztatott.

Népiskolai irodai és tanszerelvényekre, továbbá világítás és tisztogatásra 36. rovat alatt a szükséglet 461 korona 33 fillérrel több, ezen magasabb előirányzati összeg a róm. kath. iskolaszék 12123/kig. 1904. szám alatt igtatott megkeresvénye folytán vétetett fel.

Ovoda és gyermekmenhely fentartása című 39. rovatnál a szükséglet 199 korona 20 fillérrel nagyobb és pedig azért, mivel a Józsefvárosi ovoda átalakítására az 1322/kig. 1904. számú tanácsi határozattal 175 korona 20 fillér, a homokvárosi gyermekmenhely kút-állványainak a helyreállítására a 11783/kig. 1904. számú tanácsi határozattal pedig 48 korona 50 fillér vétetett a költségelőirányzatba.

Tankötelesek összeírására a tekintetes városi Tanács 7247/kig. 1904. számú határozata folytán az eddigi 200 korona helyett 400 korona, statisztika készítésére — az óvó és tankötelesekről — a 10593/kig. 1904. sz. tanácsi határozat folytán 100 korona irányoztatott elő kiadási 44. rovat alatt.

Római katolikus templom, plebánia és kántorlak fentartása című 55. rovat alatt 411 korona 32 fillérrel magasabb összeg a tiszt mérnök javaslata alapján irányoztatott elő.

Remington-írógép és autografiai költségek című 68. rovatnál a szükséglet 511 korona 46 fillérrel emelkedett és pedig egy új Remington-írógép beszerzésére a 9745/kig. 1904. számú tanácsi határozattal 400 korona irányoztatott elő, az azon felüli összegre pedig az írógéphez szükséges kellékek beszerzése céljából szükség leend.

Különbféle előlegezések, segélyek és jutalmak című 74. kiadási rovatnál a szükséglet 9400 koronával kevesebb, mivel a községi dűlő utak törzskönyvezésére 1904. évre előirányzott összeg, a költségelőirányzatból kimaradt ezen kiadás 1904. évre átfutó lévén, a költségelőirányzat mérlegére mi befolyással sem volt.

Hozzájárulás a nyugdíjpénztár költségeihez című 96. rovatnál a szükséglet 6286 korona 88 fillérrel nagyobb, mely magasabb előirányzati összeg az esetről-esetre beálló nyugdíjazásokkal, özvegyi ellátásokkal és nevelési pótlékokkal áll elő.

Hozzájárulás a kövezési alaphoz című 100. kiadási rovatnál 1926 korona 50 fillérrel kevesebb az előirányzati összeg, mivel új kövezések nem céloztatnak, továbbá mivel a multban foganatosított kövezésekkel igénybe vett kölcsönök visszafizetése az 5033. kig.

1903/47. közgy. számú határozat szerint 1906. évben veszi kezdetét.

Előre nem látott kiadások 104. rovatnál magasabb az előirányzat 7287 korona 89 fillérrel, ezen magasabb összeg azért irányoztatott elő, hogy abból oly kiadások, a melyek a tervbe vett szervezés folytán év folyamán előfordulnak, vagy előfordulhatnak és a költségelőirányzatban felvéve nincsenek, avagy cím és rovattal nem bírnak, fedezhetőek legyenek.

A kövezési pénztár költségelőirányzat bevételi és kiadási tételei a rendes keretek között mozogván, eltérés az egyes tételeknél nincs.

A nyugdíjpénztári költségelőirányzat bevételi és kiadásai közötti különbözetet 13192 korona 42 fillért a nyugdíjszabályzat 44. §-a alapján a házipénztár tartozik fedezni. (Lásd házipénztári költségelőirányzat kiadási 96. rovatát.)

A szegényházi pénztári költségelőirányzat bevételi tételeinél eltérés nincs.

A kiadások 3. rovatánál 7 éven felüli 15 éven aluli elhagyott gyermekek tartására tanácsilag 1904. évre már utalványozott összegek vétettek az előirányzat alapján.

Keresetképtelen szegények eltartása című 4. rovatot a napról-napra szaporodó és ki nem térhető szükség és szegénységgel szemben, — de meg arra való lekintettel, hogy a felvett összeg egy évben sem volt elegendő, — az előirányzati összegre e tételt fel kellett emelni.

Épület fentartásánál a 285 korona 85 fillér magasabb összeg a tiszt mérnök javaslata és a tekintetes városi Tanács 12240/kig. 1904. számú határozata alapján irányoztatott elő.

Butorok, ruhaneműek, felszerelések s azok fentartása című 15. rovatnál a 671 korona 30 fillérrel nagyobb összeg a magasabb szegényházi taglétszám folytán válik szüségessé.

Jutalmazások és különféle apró kiadásoknál 280 koronával kevesebb összeg gondnoki javaslat alapján irányoztatott elő.

A lovashajdu ruházata 122 korona 28 fillér, továbbá a felsővárosi iskola I-ső leányosztályába padok beszerzése, esetleg a meglevő padok célszerű átalakítására 256 korona lett volna felveendő — elkésve érkezett s így a házipénztári költségelőirányzatba már felvehető nem volt.

Fentiek figyelembe vétele mellett a városi pótdót a házipénztárnál 53%, a szegényházi pénztárnál 6%, összesen: 59%-ban állapított meg.

II. A pénzügyi bizottság javaslata.

A pénzügyi bizottság a számvevőségi jelentést és a költségelőirányzati javaslatokat úgy általánosságban, mint a részletekre vonatkozólag tárgyalván, a számvevőségi jelentést és a költségelőirányzatokat általánosságban elfogadásra ajánlja; a költségelőirányzatok tekintetében a következő javaslatot teszi a részletekre vonatkozólag:

I. A házipénztári bevételi I. cím 11. rovata alatt a »Bárány« vendéglő jövedelme fokozható lenne az által, ha az 1905. évben lejárandó bérlet tekintetében hosszabb bérleti idő állapíthatnák meg; ez esetben a bérlet nagyobb áldozatoktól kevésbé riadna vissza.

Ezen észrevételen kívül a házipénztár bevételre nézve a bizottságnak más észrevétele nincs.

A házipénztári kiadások II. cím 19. rovata alatt, sétányokon, utcákon és tereken levő fák stb. fentartására előirányzott 4041 koronából 752 koronát törölni javasol a bizottság; ezen összeg a Czirfusz Ferencz-utca s nagykaszánya előtti tér elkészítésére vétetett fel; a bizottság ezen nagy összegű kiadást indokolatlannak tartja, mert ezen tér házilag is rendezhető s ez által a 752 korona megtakarítható lenne.

A házipénztári kiadások IV. cím 36. rovatnál, népiskolai, irodai és tanszerelvényekre, világítás és tisztogatásra előirányzott 1070 K 92 fillérből 461 K 33 f törlendő, mert az eddigi tapasztalatok szerint a folyó évre előirányzott 609 K 59 f összeg elégnék mutatkozik, annál is inkább, mert ezen összeg az előbbi évre előirányzott összeget túlhaladja.

A házipénztári kiadási IV. cím 46. rovatnál iskolai épületek fentartására előirányzott 1362 koronából 388 K törlendő lenne az 1903.

évi zárószámadás eredményéhez képest, mert a belvárosi iskolát az 1905. évben tatarozni nem kell s a többi iskolák fentartására az átlag elegendő; a bizottság a Józsefvárosi elemi iskolára vonatkozólag megfontolásra ajánlja az iskolaépület északi fekvése folytán a tél folyamán a tanulók egészségi állapotára való káros, illetve kedvezőtlen viszonyok megszüntetését; ugyanezen rovatnál a felsővárosi iskola I. leányosztályába padok beszerzésére, esetleg a meglévő padok célszerű átalakítására a 15372/kig. 1904. sz. határozat folytán 256 K még felveendő.

A házipénztár kiadási V. cím. 55. rovatnál a róm. kath. templom, plébánia és kántorlak fentartására előirányzott 1717 K 31 fillérből 763 koronát törölni javasol a bizottság, mert a plébánia- és a kántorlak a folyó évben teljesen jó karba helyeztetik.

Végül a házipénztár kiadási I. cím 5. rovatánál őrmester, hajdúk stb. ruházatára előirányzott 2474 koronát a bizottság 122 K 28 f. összeggel emelni javasolta a 11771/kig. 1904. sz. határozat folytán.

II. A kövezési pénztári költségelőirányzatot. III. A nyugdíjpénztári költségelőirányzatot és IV. A szegényházi pénztári költségelőirányzatot a bizottság észrevétel nélkül elfogadásra ajánlja.

Annak kiemelésével, hogy a házipénztár kiadási rovatainál törölni javasolt . . . . . 2374 K 33 f
melyből leszámítandó az iskolai padok beszerzésére, javítására, továbbá a szolgaszemélyzet ruházatára felveendő . . . . . 378 K 28 f
1996 K 05 f

összeget a pénzügyi bizottság a házipénztár kiadási IX. cím 104. rovatnál előirányzott, előre nem látott kiadásokra fordítandó összeg emelésére javasolja fordítani, — a házipénztárnál mutatkozó hiány az állami adók 53 %-ának felel meg, — végeredményében az 1904. évhez képest a községi pótdadók 1%-al emelkednek.

III. Mérlegezés.

1. A házipénztár összes bevételei	399879 K 13 f
A házipénztár összes kiadásai	511078 K 70 f
Hiány	111200 K 57 f
2. A kövezési alap összes bevételei	44421 K 55 f
A kövezési alap összes kiadásai	44421 K 55 f
3. A nyugdíjpénztár összes bevételei	22171 K 40 f
A nyugdíjpénztár összes kiadásai	22171 K 40 f
4. A szegényházi pénztár összes bevételei	12683 K 82 f
A szegényházi pénztár összes kiadásai	24615 K 43 f
Hiány	11931 K 67 f

HIREK.

Rajk Aladár és Nyiraty János. A ma nap, a bajai függetlenségi és 48-as párt érdemes alelnöke: Nyiraty János dr. St. Louisból keltezett képeslevelezőlapot kapott Rajk Aladár orsz. képviselőnkől. A levelezőlap azonban a szokástól eltérőleg nem harmincnégyemeletes felhőkarcolókat, avagy karakterisztikus amerikai szcénát ábrázolt, hanem ábrázolt egy amatőr fotográfus által megörökített jelenetet, ahol Kubik Béla a függetlenségi párt Herkulése, átölelve tartja képviselőnkét: Dr. Rajk Aladárt. Ezen ugyan nem volna még semmi különös, hisz testi lelki jóbarátok Kubik Béla és Rajk Aladár, hanem látszólag különös volt a levelezőlapra írt szöveg, amely szólott ekkép:

Nebogy azt hidd, hogy rossz, békés társaságba került barátod: Rajk Aladár.

A titokzatosnak látszó szövegnek az a magyarázata, hogy képviselőnk utitársa: Kubik Béla volt a másfélévig tartó obstrukció fárads-

hatlan vezére, a leszerelésnek legvehemenesebb ellenzője s viszont a bajai függetlenségi párt vezetőségében Dr. Nyiraty János volt az egyetlen, ki a leszerelést helytelenítette. — Hisszük, hogy Nyiraty csakugyan meg van elégedve Rajk Aladár társaságával, még ha Kubik Bélától eltekint is.

Személyi hír. Szentiványi Nagy Valér tábornok, a magyarországi méntelepek parancsnoka f. hó 3-án a bajai ménteleposztály megvizsgálása céljából Baján időzött. A bajai ménteleposztályt megvizsgálta és a látottak felett legnagyobb meglepődésének és elismerésének adott kifejezést.

Október hatodika. A bajai 48-as honvédegyelet október hatodikát hagyományyszerűen ez idén is megülte és ez alkalomból az alábbi jelentést adta ki:

A hazaszeretet kötelességünké teszi, hogy a nemzet vértanuinak emlékét fentartsuk, tiszteljük és a kegyelet oltárán bemutassuk áldozatunkat s lerójuk adónkat a multak jelesei iránt.

A haza, a szabadság, a jog és igazság védelméért a dicsőség utjából a vérpadra lépett tizenhárom aradi vértanu és egy nagy jellem emlékezete megköveteli, hogy emlékünnepet üljünk haláluk gyászos évnapján.

A bajai honvédegyelet az 1849. évi október 6-án, vértanuhalállal kimult Gróf Batthyány Lajos az első független felelős magyar miniszterium elnöke, Kiss Ernő, Aulich Lajos, Damjanics János, Nagy Sándor József, gr. Vécsey Károly, Török Ignác, Lahner György, Knezics Károly, Pöltenberg Ernő, gr. Leiningen-Westerburg Károly, Schweidel József, Desseffy Arisztid, Lázár Vilmos gyászos emlékezetére f. évi október 6-án, d. e. 9 órakor a ferenczrendű templomban gyász isteni tisztelet tartatik miről úgy a honvéd-bajtársak, mint minden honpolgár tisztelettel értesítenek. A bizottság.

Közgyűlés. Baja város törvényhatósági bizottsága folyó évi október hó 8-ik napján délután 3 órakor rendes közgyűlést tart. Tárgysorozat:

1. Polgármester időszaki jelentése a közigazgatás állapotáról.

2. A nagym. m. kir. Belügyminiszteriumnak leirata a közbiztonsági, húsvágási és húskimézési szabályrendelet módosítása tárgyában.

3. A városi tanács javaslata az 1905. évi költségelőirányzat megállapítása tárgyában.

4. A törvényhatósági közútak 1905/6. évi költségelőirányzatának tárgyalása.

5. Polgármester előterjesztése 1053 m³ terméskő fedanyagnak a folyó, valamint az 1905/6. évi közúti költségelőirányzat terhére leendő megrendelése iránt.

6. A II. számú m. kir. csendőrkerületi parancsnokság átírata a csendőrség elhelyezése iránt kötendő szerződés tárgyában.

7. A városi tanács jelentése a polgári és belvárosi elemi iskolai épület munkáinak biztosítása végett megtartott nyilvános árverés eredményéről.

8. Somogyvármegye közönségének átírata a lótenyésztés érdekeinek emelése céljából a földmívelésügyi m. kir. minister úrhoz intézett felterjesztésének pártolása iránt.

Netán utólag beérkező és szabályszerűen közzéteendő egyéb tárgyak.

Az interparlamentáris magyar csoport megérkezése. Gróf Apponyi Albert, az interparlamentáris magyar csoport tagjaival közütk képviselőnkkel: Dr. Rajk Aladárral kedden délben Liverpoolba érkezett az Ivernia nevű Cunard-hajón. Onnan Londonba mentek s Berlingen keresztül a hét végén Budapestre érkeznek.

Eljegyzés. Öbler Gyula Szigfrid, a Szücs Ödön czég főkönyvelője eljegyezte Brunner Lenke urhölgyet.

Halálozás. Hátfalvy Gyula makói gyógyszerész, életének 45-ik évében meghalt Budapesten. A megboldogultban özv. Hátfalvi Gyuláné szül. sárkányi Sárkány Margit felejtethetetlen férjét és öt gyermeke édes atyjukat gyászolják.

Színház az ipartestületben. Hétfőn délelőtt a Scheibner Gyula r.kapitány, Dr. Nyiraty János tüzoltó-főparancsnok és Rauschenberger mérnök által alakult bizottság a helyet szini előadásra alkalmasnak véleményezi és a helyek meghatározásában a színigazgatónak szabadkezet enged.

Pályázat az ügyészi megbizotti állásra. A Dr. Lemberger Ármin lemondása folytán üresedésbe jött ügyészi megbizotti állásra négy bajai ügyvéd nyújtott be pályázatot.

A bajai önk. tüzoltó-testület f. hó 9-én tartja meg első őszi gyakorlatát, amikor is próbát kísérel az Eberhard-féle oltóanyaggal, mely gyakorlatra az ujan szervezendő szomszédos tüzoltó-testületek is meghívottak. A t. működő tagok ez uton is felhívottak a pontos megjelenésre.

Hősök emléke. Az aradi tizenhárom hős vértanu emlékének áldoztak úgy, mint az egész országban, minálunk is Baján. A rekviem, a Rökus-kápolnában volt, hol megjelentek a 48-as honvédek, a városi hatóság, a kir. járásbiróság és adóhivatal és a bajai ipartestület.

Pesti Ihász és Kecskemét. Pesti Ihász Lajos a szinikertület igazgatója a kecskeméti színházat tudvalevőleg 3 évre elnyerte. Most azonban — mint értesülünk — a kecskeméti színházról lemondott és a soproni színházra adja be pályázatát.

Furcsa kompánia verődött össze e hó 5-én este a Központi kávéházban. Négy »vendég« állított be úgy tíz óra táján, mind a négynek egy-egy üveg jóféle karcos a kezében, hónuk alatt pedig kikinek tambura. Egy márvány asztalnál helyet foglaltak, majd elővették a tamburájukat s rázendítettek erre a szép (!) szüreti nótára:

(Piano): Édes, kedves feleségem
De szép asszony vagy!
Beillenél sodrófának
Oly egyenes vagy.

(Forte): Fáradozva emlegetjük
A szüret nevét.
Nosza pajtás vigadozva
Igyuk a levét.

— Zdruf! Igyunk!

Koccintottak és ittak. A pincérek egyre sürgölődtek, forgolódtak a vendégek körül, hogy hát »mi tetszik?«

— Coki! Volt a felelet.

A goromba vendég fizet, gondolta még Sziklai is, a kis pikkoló, tehát vártak, amíg a bor elfogy, hogy aztán sorra kerül a »Lányka«, vagy valami pezsgő; de biz beletartott vagy egy óra, amíg elfogyott a bicska-nyitogató. Mikor az utolsó csöpp is kifogyott, szolgálatkészen ugrott oda az egyik pincér.

— Szolgálhatok?

A kérdezettek egyike előbb végig mustrálta a pincért, majd azt mondta:

— Hozzon öcsém négy pohár vizet.

— Ágnest, Parádit, Budait?

— Kútvizet, maga malé, — ordított,

— Kútvízzel is szolgálhatok az uraknak, de csak az udvaron a vályúnál — volt a mérges felelet.

— Mit? Mi az? Még gorombáskodni mer a vendéggel? Gyertek! — szólt a többinek s azzal fölkerelkedtek s a »Tiszi moja, moja, moja« hangjai mellett kivonultak a kávéházból.

Tisztújítás a leányegyletben. A bajai jóték. leányegylet f. hó 6-iki tisztújító közgyűlésén Alföldi Ilonkát elnökké, Rosenberg Adrient alelnökké, Szász Jánost jegyzővé, Horovitz Gusztávot titkárrá, Krahl Ilonkát pénztárnokká és Erdős Jakabot ellenőrré választották meg.

Letartóztatott szerelmesek. Kalapos János hivatali viselő személyiség volt Frigyes főhercegnek Hercegszöllös határában levő pusztáján. Hajdui állást töltött be Kalapos János, de csak addig, amíg meg nem ismerkedett Németh István hajdu-felügyelő nejével. Az ismeretségnek kölcsönös szerelemre-gyuladás lett vége, melyet Kalapos János olyatén formán kísérelt meg oltogatni, hogy állásáról lemondott és Némethné megszöktette. Százat tesztek egy ellen, hogy Németh a kis ujját se nyújtotta volna ki a hűtlen asszony után, ha az magával nem vitt volna 180 korona készpénzt és vagy 500 korona értékű holmit. Így azonban jelentést tett a dolgról az ottani csendőröknel. A nyomozás végett Bajára küldött járőr a rendőrség segítségével kinyomozta, a szerelmeseket, kik a Fehér-ló-utcában éltek zajtalan boldogságban. Ott letartóztatták őket s e hó 5-én a dárdai kir. járásbíróházba kísérték. Nevezetes a dologban, hogy Kalaposnak három apró gyereke van odahaza a legnagyobb nyomorúságban.

Asszony, aki harap. Az asszonyokat általában harapós természetűeknek mondják, de ez csak olyan mende-monda, mert csak a legkritább esetben szokott előfordulni, hogy az asszony akkor is harapjon, amikor nem eszik. Pedig ez az eset megtörtént e hó 5-én, amikor Katz Józsefné megharapta Ribár Jánosnét. Pedig Ribár Jánosné nem tartozik a harapni való asszonyok közé, hogy mindazonáltal megharapta Katznét, abból eredt, hogy az egyiknek a fia, a másiknak meg a leánya összevesztek. Ezen aztán megint a két asszony különbözött össze. Kölcsönös, gyengéd pofozkodás után Katzné — egyéb védelmi eszköz hiányában — a fogait használta, beleharapva Ribárné tenyerébe. Kölcsönösen följelentették egymást.

Apró hírek. M. hó 29. és 30-ika közötti éjjel az Állam-vasutak nyílt felszeréből két darab üres hordót elloptak. — *Hobmann* Mátyás vörös-táblás utcai házában két ablakát betörték e hó 2-án este. A tettest kinyomozták *Lakatos* István személyében. — Ugyancsak e hó 2-án történt, hogy *Mutich* Simon, szegedi uton levő házában két ablakát betörték, továbbá *Iberszeder* kötélgyártónak a cégtábláját leszedték és összetörték. Ez a tettes is kézre került *Vargity* Ferencz személyében. — A vizsgálat folyik.

Semmi sem új a nap alatt. Herman Antal baja-szentistváni munkás ember m. hó végén egybekelt egy circa 44 éves *Kati* nevű szüzi hajadonnal. Persze csak úgy bagolyhiten. Nyolc napi házasság után, egy ködös reggelen arra ébredt Herman Antal, hogy sem Katája, sem órája s még vagy ötven koronája, — nem volt a szokott helyén. A károsult jelentést tett a csendőrségen a kis hűtlen ellen, akinek a vezetéknevét azonban sehogy se tudta megmondani, már csak azért sem, mert azt elfelejtette tőle megkérdezni. — Teljesen ehhez hasonló eset történt most egy éve, amit annak idején szintén megirtunk.

Új iparvállalat. Városunk a közeli napokban egy új és modern iparvállalattal fog gazdagodni. A szentjánosi úton egy elektrotechnikai ipartelep rendezett be két vállalkozó. Az új ipartelep főleg villanyvilágítással fog foglalkozni. Ha olcsóbb világítást tudnak előállítani, mint a méregdrága légszesz, úgy a légszesztársulat ebben az új vállalatban meglehetősen erős konkurrensre tesz szert. Az elektrotechnikai műhely már a napokban meg is kezdi az üzemet.

Ellenőrzési szemlék lesznek és pedig a közös hadsereg legénysége részére 18-án d. e. 8-tól kezdve, a 23-ik gyalogezred legénységéhez tartozó tartalékosok és póttartalékosok, 19-én d. e. 8 órakor minden más tartalékosok és póttartalékosok. A honvédeké 27. és 28-án. Mindkettő a »Bárány«-ban.

Pótvásár Baján. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a szeptember 18. és 19-ére esett, de elmaradt bajai országos állatvásár helyett október 18. és 19-én pótvásár tartassék.

Megvadult lovak. Szombaton délelőtt a hetivásár alkalmával megrendítő szerencsétlenséget okozott két megvadult ló. Meleg, piros vér áztatta a Zárda-utca kövezetét.

A megrendítő szerencsétlenségről lapunk tudósítója a következőkben számol be:

Fajsi István érsekcsanádi gazdaember a Sárdi-ház előtt hajtott el, amidőn az utca tulsó felén malacot hajtó fiú pórázáról elszabadult a malac és egyenesen Fajsi István lovainak lábai alá futott.

Erre leirhatatlan jelenet következett. A lovak megvadulva, fékevesztetten száguldottak végig az utcán. Nekirontottak a Sárdi-ház falának. Fajsi meg akarta akadályozni a súlyosabb bajt és a gyeplővel fékezni kezdte a lovakat, ebből azonban nagy baj lett, mert az ócska gyeplő elszakadt és a lovak nekirontottak a baromfi-piacnak s itt a posta előtt álló egyik kofának rontottak neki. A fölborult kosaraktól és a kiáltozó asszonyoktól a lovak még inkább megijedtek, mire a nagy tömegben együtt volt nép közé rontottak és a megrémült emberek között retentetes pusztítást vittek végbe.

Elgázolták Jánosovszki Jánosnét. Ez súlyos sérülésével a lakásán ápoltatik. Súlyos sérülést szenvedett Illy Antalné és fia, kik a kórházban vannak ápolás alatt. Kövecsi Istvánnét a lovak egy darab úton magukkal hurcolták, őt is a városi közkórházban ápolják. Sebeszta István érsekcsanádi lakos a fején szenvedett súlyos sérülést, de miután a kórházban fejsébét bekötötték, saját lábán távozott onnét. Maga Fajsi István is lebukott a kocsirol, de baja nem történt.

A sajnálatos esetből kifolyólag a rendőrség megindította a vizsgálatot.

A legelső magyarok. Akik azt hiszik, hogy azok voltak az első magyarok Magyarországon, akik Árpád apánkkal jöttek e szép hazába, alaposan tévednek — *Brzidk* Janó drótostót szerint. Szabadkáról jött az Istenadta a minap, ahol nagyon rosszul ment sora, mert sehol se kapott munkát. Szidta is a szabadkaiakat, mint a bokrot egy helybeli iparos-család udvarán, ahova amiatt hívták be, hogy egy fazék folytonossági hiányain segítsen. Az egyik szőke kisasszony megkínálta a Janót egy pohár rámpással. Erre aztán megeredt a nyelve:

— Csokolom azt a szép kezit, kisasszonyka. Szabadkába nem bort adták, kutyákat mind uszítottak rám.

— Talán csak a rossz gyerekek, bácsi.

— Dehogy gyerekek roszak, kisasszonyka. Szabadkába nem szeretnek totocskákat, pedig mink totok voltunk *zelső magyarok* Magyarországra.

A bormunkások szakcsoportja október hó 2-án megalakult. A szakcsoportnak mintegy 30—40 tagja van. A tisztikart jövő vasárnap fogják megalakítani.

Térrendezés. A nagy kaszárnya és a Cirusz Ferenc-utca előtt elterülő tér nem sokáig lesz már oly sívár és üres. Mint a város 1905. évi költségelőirányzatából látjuk, a teret legközelebb rendezik, miáltal az egész környék barátságosabb színezettel fog birni.

A Vidra-út kikövezése. A vasuti forgalom várható emelkedése folytán a vasut körüli kocsiforgalomnak kétfelé osztása igen szükséges volna. Hogy ez elérhető legyen és a szőlőbirtokosok kocsiforgalma a szegedi útról eltereltesék — értesülésünk szerint — a vásártér innenső oldala, az úgynevezett Vidra-sor ki fog köveztetni, úgy, hogy a szőlőbirtokosok ezután remélhetőleg ezen az úton fognak a szőlőbe járni.

Ovodakibővítés. A felsővárosi ovoda szűk volta miatt már számtalanszor felszólalt a kir. tanfelügyelő és annak kibővítését majdnem minden közigazgatási bizottsági ülésen sürgette. Most végre mégis történni fog valami. A tanács határozata szerint ezen ovoda 175 korona költséggel át fog alakíttatni. Valami nagy átalakítást ezzel az összeggel persze nem igen eszközölhetnek.

Hölgyek öröme! Legjobb szer az egész világon a bajai Dr. Lehman arckenőcs, mely pár napi használat után megifjítja az archórt eltávolít redőket, szeplőt, májfoltot, bőratkát (Mitesser.) Egy tégely ára 1 korona, csak nevem és arcképpemmel ellátott tégelyt fogadjunk el! **Gyarmati Emil** városi gyógyszerháza a Szent-Háromság-hoz Baján.

NYILT-TÉR

Ezen rovat alatt közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Becses lapja f. hó 1-én kelt számában »A közönség köréből« cím alatt közölt panasz tárgyában van szerencsém értesíteni, hogy a levelek a külvárosban naponta kétszer, a belvárosban háromszor kézbesítettek.

Megesik azonban, hogy a levélhordó a másodszori esti kézbesítés alkalmával aznap képtelen bejárni kerületét, különösen a délutáni Szabadkáról érkező 4 órai vonat későn érkezése alkalmával, ami gyakran megtörténik az őszi s téli hónapokban, továbbá nagy esőzés és havazás alkalmával.

Az esetleges vonatkésésen kívül sok idő eltelik a postán szállított anyagnak a pályaudvaron átvétele, átrakodása, beszállítása s a levélposta anyagnak 6 levélhordó kézbesítési kerületébe való szétosztása folytán.

Ennek következtében, különösen ha még sok a levelezés a levélhordók esti 6 órakor vagy azután indulhatnak ki körutjukra.

Tekintetbe kell azt is venni, hogy a külvárosok nagyrésze nagyon gyatrán vagy sehogy sincsen megvilágítva, s olyan sötét van, hogy az ember a saját kezét sem látja, ilyenkor a kézbesítés fölötte meg van nehezítve s a messzebb fekvő beépített területen kívül eső helyekre pedig egyenesen lehetetlenné téve.

A sötétben, kövezetlen utcákon gyakran térdig sárban gázoló levélhordó folyton gyufát kénytelen előszedegetni s annak a világánál betűzgetni az utcákat s házszámokat, miután nehéz accumulatorokkal ellátott fényszórókat nem cipelhet magával. Ha esik az eső még gyufát sem gyujthat.

A késő esti órákban pedig már nem zaklathatja fel az ágyban fekvő lakókat, különben is már másnap reggel félhatkor újra szolgálatba kell állni és így kénytelen a szükséges pihenő alvásra hazatérni.

Minden egyes késői vagy elmaradt kézbesítés végett legjobb ha a t. Közönség érdekelt tagja a posta táv. hivatal főnökségéhez fordul, mert ott ugy a szükséges orvoslást, mint a gátló körülményekről a felvilágosítást okvetlenül megkapja.

Maradok Szerkesztő úr iránt kiváló tisztelettel

Marcell Andor,
píft. hiv. főnök.

Világhírű!

a „**REKORD**“ festészeti műintézet a ki-válóan sikerült életnagyságu arcképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban ára 20 kor.
Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin-, és krétarajz ára . . . . . 5 kor.

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságú képet készítünk mindenkinek teljesen ingyen, ha részünkre 3 rendelést szerez s azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.

„**REKORD**“ festészeti műintézet
Budapest, VII. Rotenbiller-utca 46.

Tűzifa eladás.

A csertai rakodón **f. hó 11-én** reggel 8 órától körülbelül 250 erdei ölnyílhasáb tölgyfa, akár ölenként, akár nagyobb mennyiségben el fog adatni.

A fa ára

erdei ölenként 21 korona.

Kéretnek a tisztelt venni szándékozók, hogy a jelzett időben a helyszínén megjelenni sziveskedjenek.

Kiváló tisztelettel

Kohn Ignác.

Sertéshizlalómban egész évben egybejövő nagy mennyiségű

sertésstrágya

igen olcsón eladó.

1-1

Weidinger Dezső.

Legszébb minőségben

káposzta

kapható:

özv. Spitzer Simonné
tégla- és cserép-gyára

100 kg.-nál nagyobb megrendelésnél kívánatra házhoz szállítjuk.

8713/1kv.

1904. sz.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az árverést Dr. Szirmai Vidor bajai ügyvéd kérelmére, ifj. Nagy Zsigmond bajai lakos ellen 100 korona tőke, ennek 1904. július 23-tól 5% kamatai 37 korona 60 fillér eddigi, 17 korona 30 fillér ezuttal és a még felmerülő költségeknek; nem különben a csatlakozott és Dr. Kelemen József bajai ügyvéd által képviselt Berger Ármin bajai lakos 26 korona tőkéből, ennek 1904. június 1-től 6% kamataiból és 16 korona 10 fillér költségéből álló követelése kielégítése végett az 1881. LX. t.-c. 144. és vonatkozó §-ai alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó a bajai kir. járásbíró területén lévő a bajai 3001. sz. betétben A. I. 1—2 sorszám 1858. és 1859. hrsz. 61. számú házas beltelekből ifju Nagy Zsigmondot illető felelő részre 529 korona kikiáltási árban ezennel elrendeli és arra Baján a telekkönyvi árverési helyiségben 1904. évi december hó 12. napjának délután 3 óráját kitűzi, a midőn a fennebb körülírt ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezők a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes papírokban a kiküldött kezéhez tegyék le.

Vevők a vételárat 3 egyenlő részletben és pedig az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt az első, 30 nap alatt a másodikat, 45 nap alatt pedig a harmadikat, de mégis az árverés napjától járó 5% kamataival együtt a bajai kir. adó mint letét hivatalba az ide két példányban és kellő felzetekkel benyújtandó letéti kérvény kapcsán fizessék le.

A bánatpénz az utolsó részletbe számítatik be. A részletes árverési feltételek ezen kir. telekkönyvi hatóság irattárában és Baja város rendőrkapitányi hivatalánál megtekinthetők.

A kir. járásbíró mint tkvi hatóság.

Baja, 1904. évi december hó 29. napján.

Mayer.

kir. járásbíró.

5424 tkv.

1904. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kalocsai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Valentin Emil végrehajthatónak Keserű Istvánné és Nánai Péterné végrehajtást szenvedők elleni 245 korona és 932 kor. 18 fill. követelését és jár. iránti végrehajtási ügyében a kalocsai kir. törvényszék területén levő Sükösd község határában fekvő a sükösdői 1493 sz. betétben özvegy Nánai Péterné szül. Fésűs Ilona és Keserű Istvánné szül. Nánai Ilona nevében álló A. I. 1. srsz. 1578. hrsz. házra 320 koronában és ugyanazon betétben a fentnevezettek nevében álló A. I. 2. srsz. 2560. hrsz. szőlőre 606 koronában megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte s hogy a fent megjelölt ingatlanok az 1904. évi

október hó 20-ik napjának d. e. 9 órakor Sükösd község házában megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi 60. t.-c. 42. §-ában felvett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 33333. I m. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60. t.-c. 1. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék tkvi hatósága.

Kalocsa, 1904. évi július hó 30-án.

Halász,

kir. törvénzéki bíró.

Elsőrendű budapesti légszesz

DIÓ-KOKSZ

kapható október hó közepéig történendő átvételnél házhoz szállítva métermázsánként

3 korona 30 fillérért.

Megrendelések előjegyezhetők:

GEIRINGER és BERGER cégnél Baján. 3-3

özv. Spitzer Simonné és Tsa

tégla-, cserép- és cementárú-gyára

BAJA.

Cementárú osztályunk gyárt és szállit:

Egyszerű és diszes cementlapokat

Sajtolt műkölapokat

K ü t m e d e n e é k e t

Vályukat és jászolokat (ló, sertés és szarvasmarha részére)

Csatorna kagylókat

Mindennemű fedőlapokat kút, kémény,

oszlop, tűzfal stb. fedésére

Határköveket és minden egyéb e szakmába

vágó tárgyakat.

Elvállalunk BETON, TERAZZO és KERAMIT burkolásokat.

SIKER**hirdetésekkel**

csak a hirdetések célszerű fogalmazásával, megfelelő typografiai alakjával és az alkalmas ujságok helyes megválasztásával érhető el. Ennek elérése céljából forduljon **Mosse Rudolf hirdetési irodájához, Budapest, IV. Ferenciek-tere 3.**, ezen iroda a siker elérésére szükséges felvilágosításokkal díjmentesen szolgál. — Csak az ujságok eredeti sorárai, nagyobb megbízásoknál legmagasabb árkedvezmények engedélyezése mellett számíttatnak fel; ezen intézet igénybevétele által több nagy előny mellett a hirdetési költségekben megtakarítás is érhető el.

Szegedi Kereskedelmi és Iparbank**BAJAI FIÓKINTÉZETE**

DRESCHER GYULA-féle házban.

Jutányos módozatok és olcsó kamattételek mellett nyújt:

Törlesztéses és kamatozó jelzálogkölcsonöket

Váltókölcsonöket

Előleget értékpapirokra és árukra

Vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket

Bevált szelvényeket

Elfogad takarékbetéteket és betéteket folyószámlára (cheque-forgalom)

Valamint eszközöl minden egyéb a bankszakmába vágó műveleteket.

Az intézet működését folyó év augusztus hó 15-ével kezdte meg.

Pénzkölcsonö

közvetitek a legnagyobb discretio és legelőnyösebb feltételek mellett katonatiszteknek, állami, megyei, városi és magán tisztviselőknek, továbbá tanítók és papoknak is, fizetés és nyugdíj előjegyzésre 20 évi törlesztés mellett 7 százalékra. Állami alkalmazottaknak, gazdálkodóknak, iparosoknak és minden hitelképes egyének 200 koronától a legmagasabb összegig, havi vagy 1/4 évi törlesztésre, konvertálók birtok és házkölcsonöket 10—65 évi előnyös törlesztéssel vagy feleserélem azokat 4 százalékos kölcsonöre.

Radó Mihály,

bankbizományos BUDAPEST, szövetség-utca 11. sz. Válaszbélyeg csatolandó.

Zongorák,**Cimbalmok,****Hegedűk**

csakis
első rangu
gyártmányok

Wagner

Antalnál

BAJÁN.

A „Kávészó király“-hoz!

Aki nagyon jó zamatu s illatu kávéet kedvel, az csakis „Király kávéet” vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörkölvé.

Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávéet nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb cikk, melyből a finom zamatu s illatu azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávéet lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgros doboz	4 kor.	80 fill.
2 " " "	9 " "	— " "
4 " " "	17 " "	20 " "

Ezen különlegesen pörkölt kávéen kívül ajánljuk a következő nyersfajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra.

1 postacsomag 5 kgr. legfin	Cuba	kor. 13.50
1 " 5 " "	Ceylon	" 12.—
1 " 5 " "	Jamaica	" 11.20

Biró és Társa

a „Kávészó király“-hoz

Budapest, VI., Teréz-körút 2/a—b.

26—15

A „Kávészó király“-hoz!**Feltünő ujdonság!****DELICE**

— Minden hirdetés felesleges. —
A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szihat.

Legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható az ország minden különlegességi árudájában.

Magyar**Mű-bútorgyár**

részvénytársaság Békéscsaba.

Bajai képviselője: **Gáspár Ármín.**

Fióktelepek: } **Nagyvárad.** }
                  } **BAJA,** } Erzsébet királyné-utca (volt Mészáros-féle ház)

Teljes lakásberendezések. — Legolcsóbb gyári árak. Mindenféle diszítő- és kárpitosmunkák elvállaltatnak.

Modern bútorok.